

Røða hjá landsstýrismanninum í uttanríkis- og vinnumálum til móttøku í Moskva týsdagin 12. september

Háttvirdu umboð fyri myndugleikar og vinnulív,

æraðu gestir,

vælkominir!

Eg eri fegin um at vera her saman við tykkum í hesum stórbæra býi í dag.

Russland er eitt av heimsins týðningarmestu londum, politiskt, búskaparliga, mentanarliga og so fyllir tað so nógv í vavi, at tað hevur mørk móti stórum parti av heiminum.

Hóast Føroyar ikki hava beinleiðis mark við Russland, eru vit í sama grannalagi í Norðurhøvum og Arktis.

Eg eri eisini errin av at umboða Føroyar her í russiska høvuðsstaðnum í dag, tí Føroyar og Russland hava leingi havt eitt sera gott og týðningarmikið samstarv um bæði fiskivinnu og handil.

Vit eru grannar, sum havið bindur saman. Í mong ár hava vit fiskað hjá hvørjum øðrum. Seinnu árin hava vit økt okkara samhandil. Nýggir móguleikar fara í eini nærari framtíð at lata seg upp í Arktiska økinum, sum bæði Føroyar og Russland marka upp ímóti. Vit hava ein lagnufelagsskap.

Føroyski búskapurin er bygdur á fiskiskap og fiskaaling. Í dag er Russland okkara størsti útflutnings-marknaður, og tekur ímóti umleið einum fjórðingi av øllum okkara útflutningi. Eisini hjá Russlandi má samhandilin við Føroyar metast at vera týðningarmikil, tí umleið 20% av øllum fiskavørnum, ið Russland innflytir, hava uppruna í Føroyum.

Eisini aðrar vinnur eru, sum vit longu samstarva um, og har meira samstarv kann mennast í framtíðini. Her hugsar eg ikki minst um maritimar tænarur og ymiskt virksema knýtt at havinum, har ið bæði Føroyar og Russland hava nógva vitan og týðningarmikil áhugamál.

Onkur hevur funnist at, at Føroyar hava økt sín handil við Russland, orsakað av geopolitisku støðuni seinastu trý árin. Hetta er ikki heilt rætt. Óivað hevur tað økt um russiska eftirspurningin eftir føroyskum fiski, at summir av okkara kappingarneytum nú ikki hava atgongd. Men vit skulu vera greið um, at vøksturin í okkara útflutningi til Russlands byrjaði longu fyri 15 árum síðani.

Vit eru hóast alt í sama grannalagi. Vit eru eisini partar av Europa, men Føroyar og Russland hava tað til felags, at vit ikki eru partur av ES.

Eg kann vegna Føroyar siga, at vit halda tað vera púra náttúrligt at handla við onnur, har ið báðir partar hava gagn og gleði av tí. Vit ynskja bara góð viðurskifti við øll lond í Europa, bæði tey, sum eru innanfyri ES, og tey sum eru uttanfyri.

Føroyar eru fyri fríhandli. Vit hava júst gjørt ein fríhandilssáttmála við Turkaland, sum kemur í gildi nú 1. oktober í ár. Vit hava frammanundan fríhandilssáttmálar við ES, Noreg, Ísland og Sveits. Og vit vilja eisini ógvuliga fegin hava ein fríhandilssáttmála við Russland og tað Eurasiatiska Búskaparøkið.

Vit í Føroyum hava lært, at bara við at fara út og handla við onnur lond, kunnu vit skapa búskaparvøkstur.

Vit ynskja ikki forðingar, men so fría atgongd fyri handli, sum til ber. Eitt føroyskt orðatak sigur:

“Grør um gangandi fót, heima situr svøltandi kráka.”

Eg skilji hetta soleiðis – at, um tú bara situr heima og ikki torir út at samvinna við onnur, kemur ikki nóg burturúr. Og rættur samhandil við onnur, skapar inntøkur til báðar partar.

Vit hava longu fingið í lag eitt gott samskifti við Eurasiatisku Búskaparnevndina, og líta á, at hetta fer at elva til eitt uppafgur betur búskaparligt samstarv okkara millum, og vónandi mennast til eitt felags fríhandilsøki.

At enda vil eg ynskja tykkum øllum eitt gott og hugnaligt kvøld, har ið vit kunnu práta víðari meira óformligt um vinnuligar møguleikar, meðan vit, og serstakliga okkara russisku vinir her, kunnu njóta nakrar brellbitar av bæði føroyskum matkynstri og tónlist.

Takk fyri,